

ALLMÄNNA SKANDINAVISKA KONTRAKTSBESTÄMMELSER FÖR KRANARBETE – ASKOM 09

Utarbetade gemensamt av:

Svenska Mobilkranföreningen och Kranutleieres Landsforening

Bestämmelserna gäller för allt åtagande och arbete som avtalet omfattar, såsom uthyrning av kran med förare, uthyrning av lastbilkrantar, betongpumpar, liftar och annan utrustning, uthyrning av personal i samband med uthyrning av kranar eller annan utrustning, uthyrning av kranar utan förare och uthyrning av kranförare utan kran samt allt annat arbete som uppdraget omfattar.

1. BEGREPPSBESTÄMMNINGAR

I dessa kontraktbestämmelser avses med;

1.1 ARBETE

Alla former av arbete inom uppdraget och samtliga transporter i samband med detta.

1.2 AVTAL/KONTRAKT

En muntlig eller skriftlig överenskommelse (undertecknat kontrakt, uppgörelseprotokoll, beställningskrivelse, orderbekräftelse anbud/accept, avrop) om utförande av arbete.

1.3 UPPDRAGSGIVARE

Den part som har beställt ett arbete eller den part som skall betala för detsamma eller annan som beordrat att arbete skall utföras på arbetsplatsen.

1.4 KRANUTHYRARE

Den part som efter mottagen beställning, lämnat anbud eller på annat underlag skall utföra arbete på arbetsplatsen.

1.5 TIMHYRESDEBITERING

Ett kontrakt enligt vilket kranuthyraren erhåller ersättning enligt timpris exklusive mervärdesskatt.

1.6 FAST PRIS/FAST ANBUD

Ett kontrakt enligt vilket kranuthyraren skall utföra ett av uppdragsgivaren klart och tydligt definierat arbete för ett mellan parterna överenskommet fast pris exklusive mervärdesskatt.

1.7 TILLÄGGSARBETE

Arbete utöver det ursprungligen beställda.

2. KONTRAKTSBESTÄMMELSERNAS TILLÄMPNINGSSOMRÅDE M M

- 2.1 Bestämmelserna gäller i kontraktförhållandet mellan uppdragsgivare och kranuthyrare. Bestämmelserna gäller utan ändringar och tillägg om inte annat skriftligen avtalats mellan parterna.
- 2.2 Bestämmelserna gäller för hela det uppdrag som avtalet mellan parterna omfattar såsom uthyrning av kran med förare, uthyrning av lastbilkrantar, betongpumpar, liftar och annan utrustning, uthyrning av personal i samband med uthyrning av kranar eller annan utrustning, uthyrning av kran utan förare och uthyrning av kranförare utan kran samt allt annat arbete som uppdraget omfattar.
- 2.3 Av kranuthyraren avgivet anbud är bindande i 30 dagar om inte annat särskilt avtalats.
- 2.4 Ett för parterna bindande avtal anses ingången när kranuthyraren muntligen eller skriftligen har meddelat uppdragsgivaren att arbetet kan utföras.
- 2.5 I de fall uppdraget kräver särskild upplärning av personal skall uppdragsgivaren svara för alla kostnader härför, såsom lön och tilläggsersättning till personal.

3. ERSÄTTNINGSBESTÄMMELSER – TIMHYRESDEBITERING

- 3.1 I alla uppdrag där parterna inte träffat särskild överenskommelse om fast pris skall ersättning utgå per timme enligt dessa bestämmelser.
- 3.2 Timhyresdebitering sker enligt kranuthyrarens prislista om inte annat timpris överenskommit. Kranuthyrarens prislista eller särskilt avtalat timpris gäller med reservation för att det efter avtalets ingående uppkommer oförutsedda kostnader som inte innefattas av timpriset. Kranuthyraren har rätt till reglering av priser för det fall det efter avtalets ingående uppkommer sådana oförutsedda kostnader.
- 3.3 Avtalat timpris innefattar:
 - a) Beställd kran med gängse utrustning
 - b) Lönekostnader för kranföraren
 - c) Kostnader för ordinära driv- och smörjmedel
 - d) Administrationskostnader och arvode
 - e) Kostnader för ansvarsförsäkring
- 3.4 Övriga kostnader som inte anges i punkt 3.3 debiteras enligt kranuthyrarens prislista eller enligt verifierade kostnader inklusive administrationskostnader och arvode eller enligt annan debiteringsform som avtalas mellan parterna. Detta gäller kostnader för:
 - a) Transport, lastning och lossning utöver gängse förekommande

- b) Transport av erforderlig utrustning utöver gängse förekommande, bl a transport av motviker
- c) Särskilt beställd utrustning och transport av denna
- d) Eventuell eskort och extra personal
- e) Lönetillägg för personal såsom övertidsersättning, skifttillägg, traktamente, övernattnings- och reskostnader
- f) Etablering av maskiner och personal.
- g) Erforderliga tillstånd och/eller besiktningar.

- 3.5 Hyrestiden räknas from den tidpunkt kranen lämnar kranuthyrarens depå eller annan avtalad plats to den tidpunkt kranen återvänder till samma ställe eller annan avtalad plats. Påbörjad timme räknas som hel timme. Minsta hyrestid är tre timmar.

4. ERSÄTTNINGSBESTÄMMELSER – FAST PRIS

- 4.1 Av kranuthyraren lämnat fast pris innefattar i förekommande fall följande:
 - a) Samtliga kostnader för kranen med sedvanlig utrustning och erforderlig tilläggsutrustning som uppdragsgivaren har beställt
 - b) Kostnader för drivmedel och smörjmedel
 - c) Kostnader för transport av kranen med utrustning, eskorter och eventuell följevagn samt lastning och lossning
 - d) Samtliga lönekostnader för kranföraren
 - e) Administrationskostnader och arvode
 - f) Kostnader pga förutsebara myndighetskrav, såsom transport- och uppställningstillstånd.
- 4.2 Ersättning för kostnader utöver de som anges i punkt 4.1 skall regleras i enlighet med bestämmelserna i punkt 3.4. Härvid avses även merkostnader enligt punkten 4.1 a)–f) på grund av att uppdragsgivarens förfrågan varit oklar eller otydlig beträffande uppdragets art och omfattning. Ersättning skall även utgå för oförutsedda väntetider.
- 4.3 Kranuthyraren är vidare berättigad till ersättning för kostnader som uppkommer på grund av hinder, väntetid eller andra störningar utom hans kontroll vid utförandet av arbetet.
- 4.4 Ersättning för tillägsarbete utöver det som omfattas av det fasta priset skall beräknas enligt punkt 3.
- 4.5 Kranuthyraren har rätt till reglering av det fasta priset för det fall det efter avtalets ingående uppkommer oförutsedda kostnader som inte innefattas av det avtalade priset.

5. UPPDRAGSGIVARENS ANSVAR OCH UPPLYSNINGSPLIKT

- 5.1 Uppdragsgivaren är ansvarig för att de uppgifter som lämnas till kranuthyraren och som utgör underlag vid bedömningen av arbetets art och omfattning enligt kontraktet är fullständiga och korrekta.
- 5.2 Uppdragsgivaren skall i god tid före arbetets påbörjande lämna kranuthyraren all information som är nödvändig för planläggning och genomförande av arbetet. Följande information skall alltid lämnas av uppdragsgivaren:
 - a) Uppdragsgivarens namn, telefon, telefax, epostadress, eventuellt projekt-nummer och annan information om uppdraget som uppdragsgivaren anser att kranuthyraren har behov av. Om fakturaadressen är en annan än uppdragsgivarens adress skall fakturaadressen anges särskilt. Uppdragsgivaren är solidariskt betalningsskyldig för annan som skall betala för uppdraget enligt punkt 7.
 - b) Ägare och mottagare av godset
 - c) Den plats där arbetet skall utföras, upplastningsplats, plats för uppställning av maskiner och drivmedel samt avlastningsplats
 - d) Godsets art, värde, vikt, storlek (längd, bredd och höjd) och lyfthöjd
 - e) Tidpunkt för arbetets utförande
 - f) Om det krävs särskilda försäkringar
 - g) Om det föreligger särskilda hinder, risker eller förhållanden som hindrar vid transport eller lyft såsom ledningar, kablar, bommar, broar eller tränga passager eller andra hinder eller omständigheter som kan medföra svårigheter i samband med transport, lossning och uppställning av kranen eller vid arbetets utförande.
 - h) Om det finns behov av särskild utrustning, extraarbeten, medhjälpare, signalman eller annat tillägsarbete
 - i) Uppgift om vem som är samordningsansvarig och vilka ordningsregler som gäller för arbetsplatsen

Uppdragsgivaren ansvarar för att det utarbetas en arbetsmiljöanalys för uppdraget.

- 5.3 Uppdragsgivaren är ansvarig för att anvisade vägar, lyft- och uppställningsplatser är framkomliga, har tillräcklig bärlighet samt i övrigt är tjänliga för uppdragets utförande. På förfrågan av uppdragsgivaren skall kranuthyraren lämna uppgifter om kranens arbetsområde, axeltryck, stödbenstryck, totalvikt, höjd och maximal lufthöjd.
- 5.4 Uppdragsgivaren är ansvarig för att det föreligger erforderliga tillstånd och beräkningar för arbetets genomförande såsom belastning av byggnadsdelar samt ingrepp i byggnad eller anläggning.
- 5.5 Uppdragsgivaren är ansvarig för att det som skall lyftas är tillräckligt emballerat och skyddat mot väder och annat så att det klarar lyftet. Om kranuthyraren anser att förhållandena inte är tillfredsställande är han berättigad, men inte skyldig, att för uppdragsgivarens räkning vidta de åtgärder som är nödvändiga.
- 5.6 Lyftredskap och lyftutrustning som skall användas vid lyftet såsom fastmonterade lyftöglo och lyftpunkter, och som ställs till förfogande av uppdragsgivaren, skall uppfylla de krav som uppställs av myndighet.
- 5.7 Om arbetets utförande erfordrar assistans av medhjälpare till stroppning, lastsäkring och signalering m m åligger det uppdragsgivaren att tillhandahålla sådan personal och att härvid tillse att dessa har tillräckliga kvalifikationer för de arbetsuppgifter de skall utföra.
- 5.8 Uppdragsgivaren skall utan ersättning tillhandahålla utrymme i personalbod eller likvärdigt till kranuthyrarens anställda.
- 5.9 Uppdragsgivaren är ersättningskyldig för all skada och alla merkostnader som uppkommer på grund av bristfälliga, oriktiga, ofullständiga eller oklara uppgifter som uppdragsgivaren är skyldig att lämna enligt bestämmelserna i detta kapitel (5.1–5.8). Kranuthyraren har rätt att avbryta arbetet om han bedömer att arbetet inte kan utföras på ett godtagbart sätt. Kranuthyraren har rätt till ersättning från uppdragsgivaren för alla merkostnader till följd av sådant avbrott såsom kostnader för stillestånd samt för skada på utrustning eller personal. Om avvikelser är väsentliga har kranuthyraren även rätt att häva kontraktet.

6. KRANUTHYRENS FÖRPLIKTELSE

- 6.1 Kranuthyraren tillhandahåller kran och förare samt gängse lyftutrustning för arbetets fullgörande om inte annat avtalats.
- 6.2 Kranuthyraren ansvarar för:
- att arbetet utförs fackmässigt
 - att kranen med därtill hörande utrustning och tillbehör är i gott skick samt uppfyller gällande skydds- och säkerhetskrav
 - att kranen handhas av kompetent och utbildad personal
 - att giltiga besiktningssintyg föreligger.
- 6.3 Om det enligt kranuthyrarens fackmässiga bedömning krävs en större eller annan typ av kran för arbetets utförande än den som beställts eller som framgått av de uppgifter som lämnats, är uppdragsgivaren skyldig att ersätta kranuthyraren för samtliga tilläggskostnader i enlighet med punkt 5.9 innefattande väntetider och utebliven vinst för den beställda kranen. Kranuthyraren har härvid endast skyldighet att utföra arbetet under förutsättning att erforderlig kran kan skaffas inom rimlig tid.

7. BETALNINGSVILLKOR

- 7.1 Om uppdraget beställs av flera uppdragsgivare är dessa solidariskt ansvariga för betalningen till kranuthyraren.
- 7.2 Betalning erläggs enligt av parterna uppgjord betalningsplan eller mot faktura efter det att arbetet är utfört. Faktura skall betalas inom 30 dagar från fakturans datum om inte parterna avtalat annat.
- 7.3 Om betalning inte erläggs i rätt tid får kranuthyraren tillgodoräkna sig dröjsmålsränta enligt tillämplig lag om ej annat avtalats.

8. AVBESTÄLLNING

- 8.1 Om uppdragsgivaren avbeställer uppdraget har kranuthyraren rätt till ersättning uppgående till 10 procent av beräknad kontraktssumma, dock lägst 5 000 kr. I fall kontraktssumma ej kan fastställas vid timhyresdebitering har kranuthyraren rätt till ersättning för de förberedande åtgärder som vidtagits efter gällande timpris, dock minst tre timmars debitering.
- 8.2 Om uppdraget avbeställs och herefter utförs av annan kranuthyrare eller av uppdragsgivaren i egen regi är kranuthyraren berättigad till full ersättning för samtliga kostnader samt utebliven vinst. Ersättning skall dock alltid utgå med lägst 10 000 kr.
9. HÄVNING
- 9.1 Uppdragsgivaren skall uppfylla sin upplysningskyldighet enligt punkt 5 senast 10 dagar före uppdragets påbörjande, om inte annan tid avtalats. Överskrids fristen har kranuthyraren rätt att häva avtalet med omedelbar verkan. Motsvarande gäller om de uppgifter som lämnats av uppdragsgivaren är felaktiga.
- 9.2 Om uppdragsgivaren under det pågående arbetet underlåter att i rätt tid fullgöra sin betalningsskyldighet, inställer sina betalningar eller inleder rekonstruktions- eller ackordsförfarande eller försätts i konkurs eller på annat sätt åsidosätter sina förpliktelser enligt detta avtal kan kranuthyraren med omedelbar verkan häva avtalet om icke uppdragsgivaren omedelbart ställer betryggande säkerhet för sin betalningsskyldighet enligt kontraktet.
- 9.3 Kranuthyraren är även berättigad att häva avtalet med omedelbar verkan ifall uppdragsgivaren grovt åsidosätter sina skyldigheter enligt detta avtal, bryter mot säkerhetsföreskrifter eller på annat sätt vidtar eller underlåter att vidta handlingar som medför risk för skada på person eller utrustning.

- 9.4 Om hävning sker på grundval av omständighet som hänför sig till uppdragsgivaren enligt punkterna 9.2 eller 9.3 eller på annan grund är kranuthyraren berättigad att erhålla ersättning för samtliga kostnader samt utebliven vinst.
- 9.5 Om hävning beror på omständighet utanför uppdragsgivarens kontroll är kranuthyraren berättigad att erhålla ersättning för alla kostnader som uppkommit på grund av uppdraget. Utfört arbete skall ersättas enligt avtalad debiteringsnorm.

10. ANSVAR

- 10.1 Kranuthyraren har inget ansvar för skada som uppkommer på grund av förseningar om detta inte särskilt avtalats.
- 10.2 Kranuthyraren har inte heller något ansvar för följdskada eller ren förmogenhetsskada.
- 10.3 Kranuthyraren är inte utan att det särskilt avtalats ansvarig för skador i förhållande till uppdragsgivaren med mindre det visas att han eller någon av hans anställda varit vållande till skadan.
- 10.4 För person- och sakskada är ersättningen begränsad till maximalt 10 Mkr för varje skada. Om inte annat avtalats är kranuthyrarens ersättningskyldighet för egendom som lyfts eller transporteras begränsad till 1 Mkr för varje skadegörande handling. Fler skadefall hänförliga till samma orsak räknas som en skada. (I den norska versionen av Askom 09 är ansvarsgränserna 1 Mkr respektive 500 000 kr.)
- 10.5 Om det för arbetets utförande krävs signalman eller annan medhjälpare som tillhandahålls av uppdragsgivaren har kranuthyraren inte i något fall ansvar för skador som uppkommer på grund av bristfällig lastsäkring eller felstoppning, eller till följd av oriktig, ofullständig och/eller oklar signalgivning. Kranuthyraren har inte heller något ansvar för andra skador som dessa personer förorsakar.
- 10.6 Kranuthyraren har inget ansvar för skador enligt miljöbalken med mindre än att det visas att de kan hänföras till försumlighet eller vårdslöshet hos kranuthyraren eller hans anställda. Om skadeståndsanspråk trots detta riktas mot kranuthyraren är han berättigad till full regressrätt gentemot uppdragsgivaren. Detta gäller även eventuella följdskador i samband härmed.

11. BEFRIELSEGRUNDER – FORCE MAJEURE

- 11.1 Om avtalets fullgörande hindras, försväras eller blir oskäligt betungande till följd av omständigheter som ligger utanför kranuthyrarens kontroll såsom arbetskonflikt, driftavbrott, tekniskt haveri, brand, olyckshändelse, krig, terrorhandling, naturkatastrof, myndighets åläggande eller underlåtenhet, nyttillkommen eller ändrad lagstiftning, valutarestriktioner, uppror och upplopp, allmän knapphet på varor, inskränkningar i tillförsel av drivkraft samt fel eller försening av leveranser kan kranuthyraren kräva ersättning för merkostnader och väntetid och/eller häva avtalet.

Ovan nämnda omständigheter utgör befrielsegrund endast om deras inverkan på avtalets fullgörande inte kunde förutses då avtalet träffades.

- 11.2 Part som vill åberopa befrielsegrund enligt 11.1 skall utan dröjsmål underrätta andra parten om uppkomsten därav, dess inverkan på avtalets fullgörande och dess upphörande.
- 11.3 Om det uppkommer en situation enligt punkt 11.1 och kranuthyraren åberopar denna, har båda parter rätt att häva avtalet. Hävning skall göras skriftligen.

12. FÖRSÄKRINGAR

- 12.1 Kranuthyraren är skyldig att på egen bekostnad teckna och vidmakthålla betryggande ansvarsförsäkring i enlighet med det ansvar som följer av punkt 10 eller av förtäring.
- 12.2 Om uppdragsgivaren önskar ytterligare ansvars- och/eller objektsförsäkring måste detta avtalas i särskild ordning. Försäkringen ingår i sådant fall som en del av avtalet mellan parterna. Kostnaden för försäkringen bekostas av uppdragsgivaren såsom ett tillägg till det pris som följer av punkterna 3 och 4.

13. TVISTER

- 13.1 Tvist på grund av kontraktet skall avgöras vid allmän domstol om inte parterna skriftligen överenskommer att tvisten skall avgöras genom skiljeförfarande.
- 13.2 Alla tvister i anledning av kontraktet skall avgöras enligt gällande nationell rätt i det land kranuthyrarens företag har sitt säte/huvudkontor.

14. IKRAFTTRÄDANDE

- 14.1 Dessa bestämmelser träder i kraft vid den tidpunkt Svenska Mobilkranföreningen och Kranutleierens Landsforening fastställer.*

* I kraft från 01.01.09